

Andrzej Zieliński

TEŻEC W 2004 ROKU

Słowa kluczowe: tężec, nadzór epidemiologiczny, Polska, rok 2004

Key words: tetanus, surveillance. Poland, 2004

W 2004 r. zarejestrowano 25 zachorowań na tężec w dziesięciu województwach (tabela I). W województwach dolnośląskim, podkarpackim, śląskim i wielkopolskim zarejestrowano po 4 przypadki, w małopolskim, mazowieckim i świętokrzyskim po 2, a kujawsko-pomorskim, lubelskim i zachodniopomorskim po jednym.

Tabela I. Tężec w Polsce w latach 2003-2004. Zachorowania i zapadalność na 100 000 mieszkańców wg województw

Table I. Tetanus in Poland in 2003-2004. Number of cases and incidence per 100 000 population by voivodeship

Województwo	2003		2004	
	l.zach.	zapad.	l.zach.	zapad.
Polska	30	0,08	25	0,07
1. Dolnośląskie	2	0,07	4	0,14
2. Kujawsko-Pomorskie	1	0,05	1	0,05
3. Lubelskie	2	0,09	1	0,05
4. Lubuskie	-	-	-	-
5. Łódzkie	2	0,08	-	-
6. Małopolskie	4	0,12	2	0,06
7. Mazowieckie	3	0,06	2	0,04
8. Opolskie	1	0,09	-	-
9. Podkarpackie	6	0,29	4	0,19
10. Podlaskie	-	-	-	-
11. Pomorskie	-	-	-	-
12. Śląskie	6	0,13	4	0,08
13. Świętokrzyskie	-	-	2	0,16
14. Warmińsko-Mazurskie	1	0,07	-	-
15. Wielkopolskie	1	0,03	4	0,12
16. Zachodniopomorskie	1	0,06	1	0,06

Tabela II. Tężec w Polsce w roku 2004. Zachorowania i zapadalność na 100 000 mieszkańców oraz zgony wg płci i wieku

Table II. Tetanus in Poland in 2004. Number of cases, incidence per 100 000 and deaths by age and sex

Grupy wieku	Mężczyźni				Kobiety				Ogółem			
	l.zach.	zapad.	zgony	%	l.zach.	zapad.	zgony	%	l.zach.	zapad.	zgony	%
0-19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30-39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40-49	2	0,07	-	-	1	0,03	-	-	3	0,05	-	-
50-59	1	0,04	-	-	-	-	-	-	1	0,02	-	-
60-69	5	0,37	1	20,0	4	0,23	1	25,0	9	0,29	2	22,2
70-79	1	0,11	1	100,0	7	0,46	3	42,9	8	0,32	4	50,0
80 i >	-	-	-	-	4	0,60	4	100,0	4	0,43	4	100,0
Ogółem	9	0,05	2	22,2	16	0,08	8	50,0	25	0,07	10	40,0

Tabela III. Tężec w Polsce w roku 2004. Zachorowania i zapadalność na 100 000 mieszkańców wśród mężczyzn i kobiet w mieście i na wsi oraz zgony wg województw

Table III. Tetanus in Poland in 2004. Number of cases and incidence per 100 000 by sex in urban and rural population and deaths by voivodeship

Województwo	Mężczyźni		Kobiety		Miasto		Wieś		Zgony
	l.zach.	zapad.	l.zach.	zapad.	l.zach.	zapad.	l.zach.	zapad.	
POLSKA	9	0,05	16	0,08	8	0,03	17	0,12	10
1. Dolnośląskie	2	0,14	2	0,13	1	0,05	3	0,36	2
2. Kujawsko-Pomorskie	1	0,10	-	-	-	-	1	0,13	1
3. Lubelskie	1	0,09	-	-	-	-	1	0,09	-
4. Lubuskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Łódzkie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Małopolskie	-	-	2	0,12	-	-	2	0,12	1
7. Mazowieckie	-	-	2	0,07	1	0,03	1	0,06	2
8. Opolskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Podkarpackie	-	-	4	0,37	3	0,35	1	0,08	1
10. Podlaskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Pomorskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Śląskie	1	0,04	3	0,12	2	0,05	2	0,20	2
13. Świętokrzyskie	1	0,16	1	0,15	-	-	2	0,28	-
14. Warmińsko-Mazurskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Wielkopolskie	3	0,18	1	0,06	1	0,05	3	0,21	1
16. Zachodniopomorskie	-	-	1	0,11	-	-	1	0,19	-

Z pozostałych sześciu województw nie było zgłoszeń. Zapadalność na 100 000 wyniosła w skali kraju 0,07.

Nie zarejestrowano zachorowań osób poniżej 40 roku życia. W grupie wieku 40-49 zarejestrowano trzy zachorowania, w grupach wieku 50-59 zarejestrowano jedno, 60-69 dziewięć, 70-79 osiem oraz 80 i > cztery zachorowania. Odnotowano 10 zgonów z powodu tężca, które wystąpiły u osób powyżej 69 roku życia, śmiertelność wyniosła 48%.

W 2004 r. zachorowało na tężec 16 kobiet i 9 mężczyzn (tab. II). Jak w poprzednich latach (poza jednym wyjątkiem), zachorowania na tężec występowały głównie wśród ludności wiejskiej – 17 zachorowań na wsi i 8 w miastach.

Informacje dotyczące stanu zaszczepienia osób, które zachorowały na tężec, mają rażące braki. W żadnym przypadku nie podano informacji o wykonanych szczepieniach. Również zakres profilaktyki poekspozycyjnej był niski. Anatoksynę podano w 2 przypadkach, w pozostałych nie podjęto żadnych działań.

Jako wrota zakażenia w dziewięciu przypadkach podano skaleczenie powierzchowne (otarcie), w pięciu – ranę klutą, w czterech – ranę ciętą, w dwóch – ranę tłuczoną, w jednym – ukąszenie, w jednym – poparzenie, a w trzech – martwicę żyłkową. W miesiącach letnich od czerwca do września wystąpiło 66,7% zachorowań. Oszacowane okresy wylegania choroby pozostawały w zakresie znanym z podręcznikowych opisów. Większość przypadków rozwinęło się w ciągu trzech tygodni od zranienia.

W opisie zachorowań na tężec zwraca uwagę występowanie ich głównie na wsi, w miesiącach intensywnych prac polowych oraz to, że występują u ludzi w starszym wieku, nieszczepionych przeciw tężcowi (tab. III).

A Zieliński

TETANUS IN POLAND IN 2004

SUMMARY

In last decade gradual decrease in numbers of reported cases of tetanus was observed. In 2004, 25 cases of tetanus (16 women and 9 men) were reported in Poland. All those cases were among people of age 40 or more. In 2004 relatively high number of 10 deaths were recorded. All cases were unvaccinated or vaccination status was unknown. Only in 2 cases post exposure anatoxine was applied. The data show effectiveness of vaccination program in younger age groups, but they also show need for promotion of post exposure prophylaxis, especially among older people both in rural and in urban areas. No case of neonatal tetanus was noted in Poland since 1984.

Adres autora:

Andrzej Zieliński
Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny
ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa